

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวางต่างๆ ผู้วิจัยได้นำสัญลักษณ์ทางสถิติมาใช้ดังต่อไปนี้ คือ

\bar{X}	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	หมายถึง	จำนวนตัวอย่างในกลุ่ม
SS	หมายถึง	ค่าผลบวกของส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
df	หมายถึง	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square)
F	หมายถึง	ค่าทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรหลายตัว เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าเอฟ-คิสตริบิวชั่น (F -Distribution) จากตาราง
t	หมายถึง	ค่าทดสอบความแตกต่างของมัธยฐานเลขคณิตของตัวอย่างสองกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องความเครียดของญาติผู้ป่วยที่มีอาการหนัก ผู้วิจัยได้เสนอในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร
2. การจัดทำคัมภีร์สาเหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดโดยส่วนรวม และเปรียบเทียบความเครียดของตัวอย่างแต่ละกลุ่มเป็นรายหมวด

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติของผู้ป่วยตามระดับการศึกษา, อายุ ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย และสถานภาพการสมรส
4. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนัก ตามระดับอายุและความสัมพันธ์กับผู้ป่วยในลักษณะที่แตกต่างกัน
5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดเป็นคู่ ๆ ด้วยวิธี เอส หลังจากวิเคราะห์ความแปรปรวนและพบว่ามีความแตกต่างภายในกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เกณฑ์ในการพิจารณาระดับความเครียด

ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนเฉลี่ย เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความเครียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.99	เครียดน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.00 - 2.99	เครียดปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.00 - 4.00	เครียดมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร

ก. ระดับการศึกษาของญาติผู้ป่วยที่มีอาการหนัก ญาติผู้ป่วยส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาได้แก่การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 และการศึกษาในระดับอาชีวศึกษากับอุดมศึกษาน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ระดับการศึกษาของญาติผู้ป่วย

ระดับการศึกษา	จำนวน/คน	ร้อยละ
ประถมปีที่ 4 และต่ำกว่า	82	54.66
ประถมปีที่ 5 - มัธยมศึกษาปีที่ 5	46	30.67
อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา	22	14.67
รวม	150	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. อายุของญาติผู้ป่วยที่มีอาการหนัก ญาติผู้ป่วยส่วนใหญ่อายุ 15 -25 ปี รองลงมาได้แก่อายุ 41 -60 ปี และญาติที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไปมีน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับอายุของญาติผู้ป่วย

อายุ /ปี	จำนวน / คน	ร้อยละ
15 -25	52	34.67
26 -40	43	28.67
41 -60	44	29.33
61 ⁺	11	7.23
รวม	150	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. สถานภาพการสมรสของญาติผู้ป่วย ญาติผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นญาติที่มีคู่สมรส
รองลงมาได้แก่เป็นโสด กลุ่มที่เป็นหม้ายและหย่ามีน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 สถานภาพการสมรสของญาติผู้ป่วย

สถานภาพการสมรส	จำนวน /คน	ร้อยละ
โสด	52	34.67
คู่	87	58.00
หม้ายและหย่า	11	7.33
รวม	150	100.00

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. การจัดลำดับสาเหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด

ก. ค่าเฉลี่ยของความเครียดโดยส่วนรวมเป็นรายข้อ

สิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดแก่ญาติของผู้ป่วยมากมี 6 ข้อ ความกลัวว่า ผู้ป่วยจะเสียชีวิตทำให้เครียดมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อาการผู้ป่วยไม่ดีขึ้นตามที่คาดหวัง สาเหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดมาก มาจากหมวดผลของความเจ็บป่วย (หมวด ข.) หมวดการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ (หมวด จ.) และหมวดเจ้าหน้าที่ (หมวด ฉ.) สิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดปานกลางมี 39 ข้อ สิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดน้อยมี 4 ข้อ และข้อที่ก่อให้เกิดความเครียดน้อยที่สุดคือ ต้องการให้ใช้เครื่องช่วยชีวิตมาก ๆ ดังแสดงในตารางที่ 4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 การจัดอันดับตำแหน่งของสาเหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด

ข้อที่	สาเหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด	\bar{X}	S.D	อันดับที่
เครียดมาก (3.00 - 4.00)				
8	ผู้ป่วยอาจจะเสียชีวิต	3.68	0.13	1
12	อาการผู้ป่วยไม่ดีขึ้นตามที่คาดหวัง	3.16	0.25	2
41	พยาบาลไม่สนใจอาการผู้ป่วยเท่าที่ควร	3.06	0.22	3
11	กลัวผู้ป่วยต้องอยู่โรงพยาบาลนาน	3.06	0.24	4
42	แพทย์ดูแลผู้ป่วยน้อยไป กลัวผู้ป่วยไม่ได้รับการช่วยเหลือทันเวลาที่	3.03	0.27	5
34	เจ้าหน้าที่ไม่เปิดโอกาสให้ท่านซักคุ้ยซักถาม เพื่อระบายความวิตกกังวล	3.00	0.16	6
เครียดปานกลาง (2.00 -2.99)				
13	คิดว่าผู้ป่วยได้รับความทุกข์ทรมานมากระหว่าง	2.98	0.18	7
	รับการรักษา			
18	ไม่สบายใจที่ผู้ป่วยต้องเจ็บปวดเพราะการตรวจ	2.97	0.26	8
	การรักษา เช่น การเจาะเลือด เจาะปอด			
	เจาะทรวง ฯลฯ			
19	ไม่มีส่วนรับรู้หรือยินยอมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ	2.95	0.23	9
	การตรวจรักษาของแพทย์ต่อผู้ป่วย			

ตารางที่ 4 การจัดอันดับตำแหน่งของสา เหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความ-
เครียด (ต่อ)

ข้อที่	สา เหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด	\bar{X}	S.D.	อันดับที่
20	ต้องการทราบว่าโรคของผู้ป่วยจะหายหรือไม่	2.95	0.23	10
25	ราคาเตียงคืนยา กลิ่นสิ่งสกปรก	2.94	0.14	11
32	สีหน้าท่าทางของ เจ้าหน้าที่ในหอผู้ป่วยไม่เป็นมิตร	2.94	0.16	12
31	การตอบคำถามของ เจ้าหน้าที่ในหอผู้ป่วยไม่กระจ่างชัด	2.93	0.13	13
33	แพทย์และ/หรือพยาบาลไม่ได้ออกให้ทราบว่าคุณมีความมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างไร	2.89	0.23	14
22	กลัวว่าจะต้อง เผาผู้ป่วยใกล้ผู้ป่วยหนักรายอื่น	2.88	0.25	15
2	ต้องหยุดงานหรือลางานมาเผ่าผู้ป่วย	2.86	0.27	16
35	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา จนท่านไม่กล้าซักถามหรือขอความช่วยเหลือ	2.83	0.12	17
7	มีปัญหา เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวระหว่างมาเผ่าผู้ป่วย	2.83	0.21	18
40	ไม่มั่นใจในความสามารถของ เจ้าหน้าที่ในการรักษาพยาบาลผู้ป่วย	2.83	0.41	19
36	ไม่คุ้นเคยกับแพทย์ผู้รักษา	2.82	0.18	20
3	มีปัญหา เรื่องการรักษาพยาบาล	2.81	0.31	21
24	มีเสียงรบกวนครวญครางจากผู้ป่วยรายอื่น	2.80	0.17	22
26	บรรยากาศไม่เป็นสัดส่วน ขาดความเป็นอิสระ	2.79	0.19	23

ตารางที่ 4 การจัดอันดับความเห็นของสาเหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความ-
เครียด (ต่อ)

อันดับที่	สาเหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด	\bar{X}	S.D.	อันดับที่
27	การตรวจรักษาผู้ป่วยบางอย่างไม่มิดชิด เช่น ไม่ กันม่านหรือกันม่านไม่มิดชิด	2.79	0.33	24
49	เครื่องใช้บางอย่างไม่เพียงพอ เช่น เสื้อผ้า แฉกน้ำ กระโถน	2.78	0.28	25
48	รังเกียจการไร้ของบางอย่างร่วมกับผู้ป่วยอื่น เช่น ประทศ เสื้อผ้า แถวยา ฯลฯ	2.73	0.25	26
46	ไม่เข้าใจเหตุผลในการใช้เครื่องมืออย่าง ผู้ป่วย	2.73	0.31	27
39	ถูกซักถามประวัติการเจ็บป่วยของผู้ป่วยซ้ำ ๆ จาก เจ้าหน้าที่พยาบาล	2.70	0.34	28
38	เคยมีประสบการณ์ที่ไม่ดีจากเจ้าหน้าที่มาก่อน	2.67	0.27	29
23	เคยได้รับคำบอกเล่าถึงสิ่งน่ากลัวในโรงพยาบาล จากผู้อื่น เคยหรือญาติผู้ป่วยรายอื่น	2.65	0.20	30
17	ไม่เข้าใจเหตุผลของการรักษาพยาบาลบางอย่าง	2.65	0.22	31
14	คิดว่าผู้ป่วยได้รับความทุกข์ทรมานมาก่อนเสียชีวิต	2.64	0.18	32
37	พยาบาลเปลี่ยนหน้าบ่อย	2.60	0.12	33
30	แพทย์หรือพยาบาลพูดถึงปัญหาของผู้ป่วยด้วยภาษา ที่ฟังไม่เข้าใจ	2.55	0.17	34
16	ไม่ทราบว่าแพทย์จะให้การรักษาอะไรแก่ผู้ป่วยบ้าง	2.52	0.17	35

ตารางที่ 4 การจัดอันดับตำแหน่งของสาเหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความ-
เครียด(ต่อ)

ข้อที่	สาเหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด	\bar{X}	S.D.	อันดับที่
28	ทางโรงพยาบาลไม่อนุญาตให้ผู้ป่วยตลอดเวลา	2.45	0.25	36
9	ผู้ป่วยอาจจะพิการ	2.43	0.30	37
45	กลัวว่าเครื่องมือเครื่องใช้บางอย่างจะเป็นอันตรายต่อผู้ป่วย	2.42	0.35	38
6	บ้านอยู่ห่างไกลโรงพยาบาล ไม่มาไม่สะดวก	2.28	0.24	39
1	กลัวจะขาดผู้หารายได้เลี้ยงครอบครัว	2.27	0.65	40
5	ไม่มีผู้มาเป็นผู้ช่วยผลักดันเปลี่ยนแทนคน	2.23	0.30	41
15	ไม่ทราบการวินิจฉัยโรคที่แน่นอน	2.14	0.20	42
47	แพทย์วิญญูชาติของท่านเป็นที่ทดลอง เครื่องมือใหม่ๆ	2.13	0.25	43
44	เครื่องมือเครื่องใช้ไม่ทันสมัย	2.10	0.28	44
4	ไม่มีผู้ดูแลมารักษาที่บ้านแทนท่าน	2.00	0.33	45
	เครียดน้อย (1.00 - 1.99)			
10	ผู้ป่วยอาจจะสูญเสียอวัยวะ	1.95	0.20	46
29	มีปัญหาในการใช้ภาษาพูดคุยกับเจ้าหน้าที่	1.85	0.23	47
21	ต้องการนำผู้ป่วยกลับบ้าน แต่แพทย์ไม่ยินยอม	1.61	0.22	48
43	ต้องการให้ใช้เครื่องช่วยชีวิตมาก ๆ	1.59	0.20	49

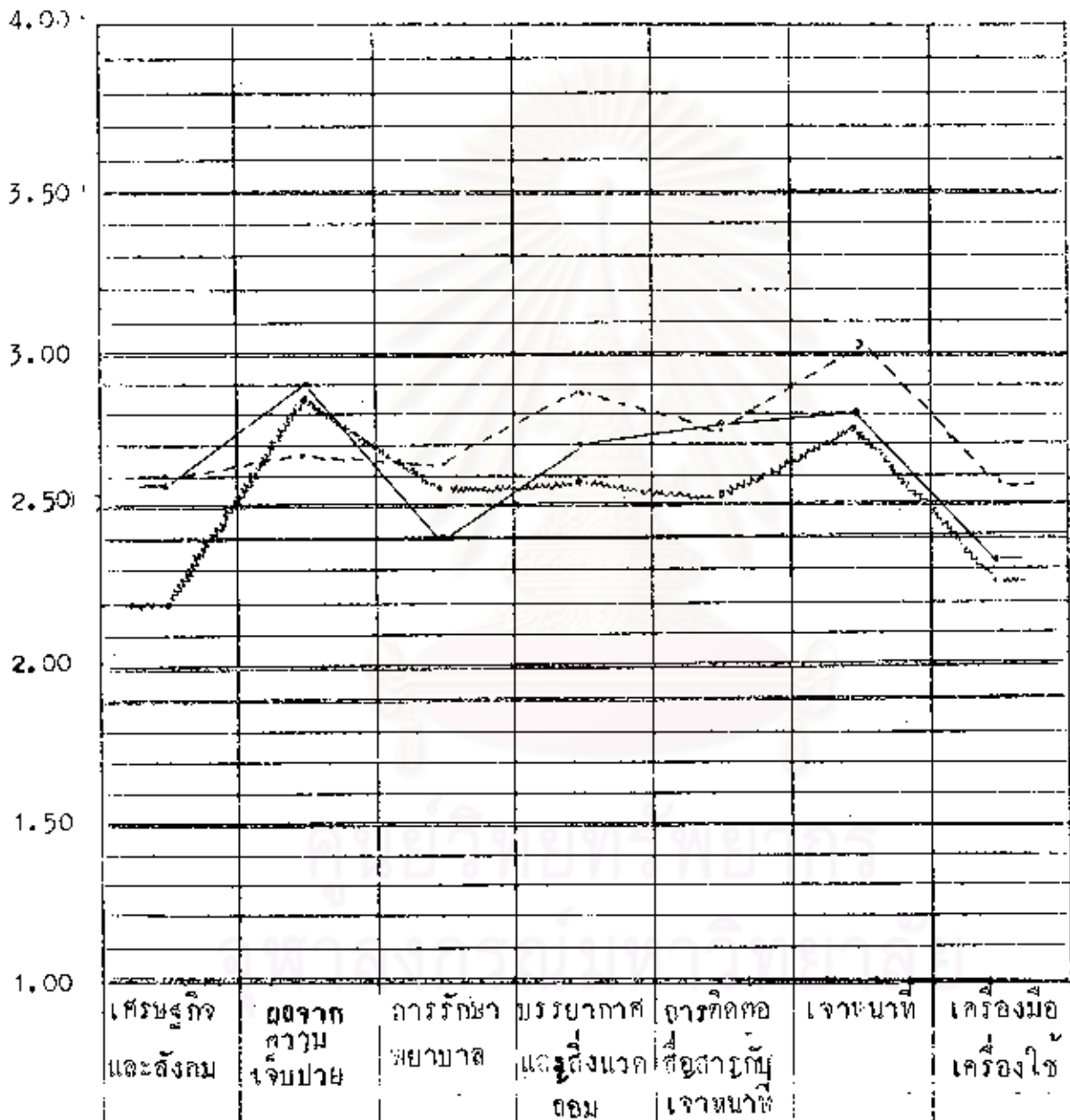
ข. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในฐาค์เป็นรายหมวด โดย
จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล (ดูจากกราฟรูปที่ 1, 2, 3 และ 4)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

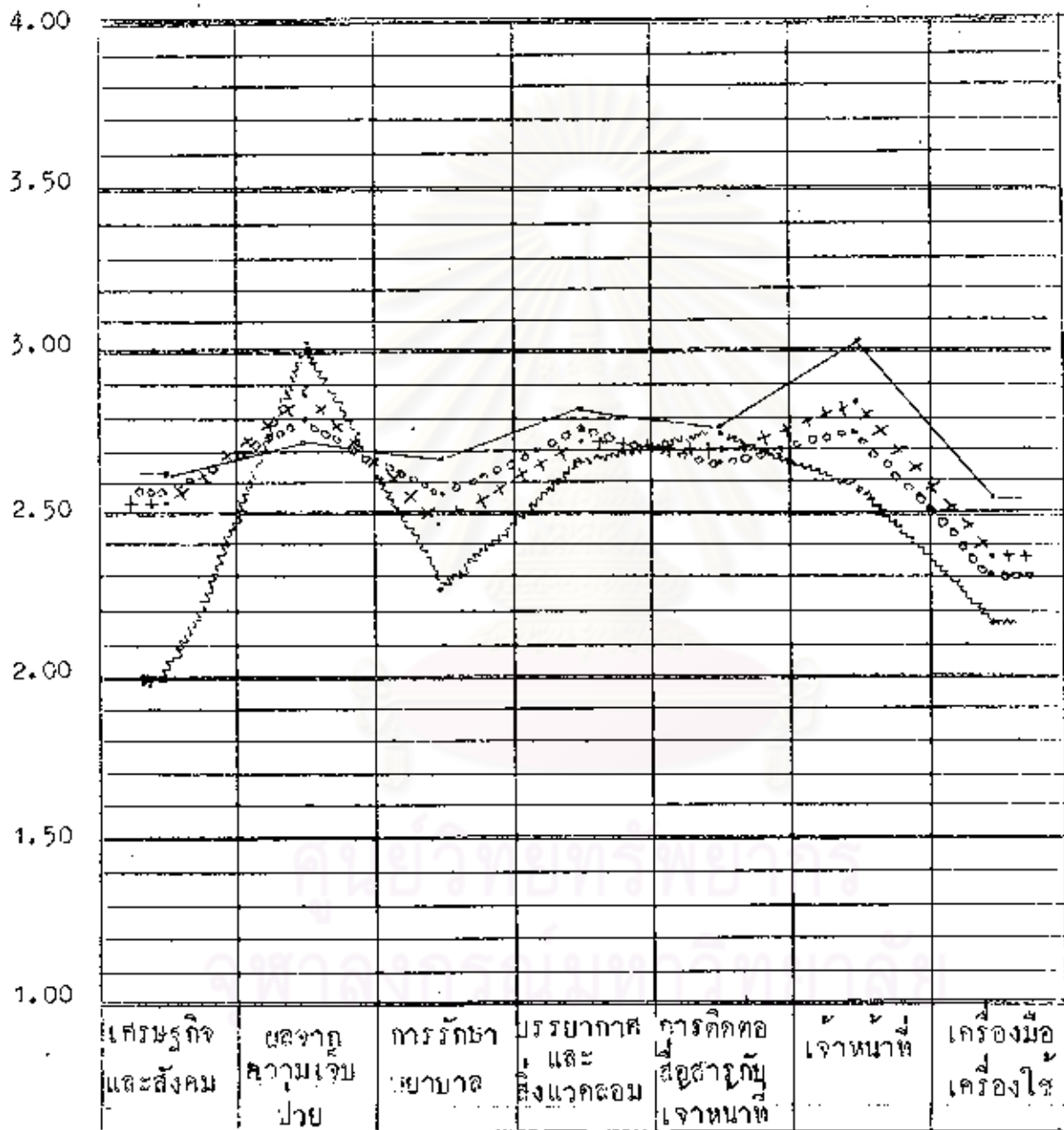

กราฟรูปที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดเป็นรายหมวด
จำแนกตามระดับการศึกษา

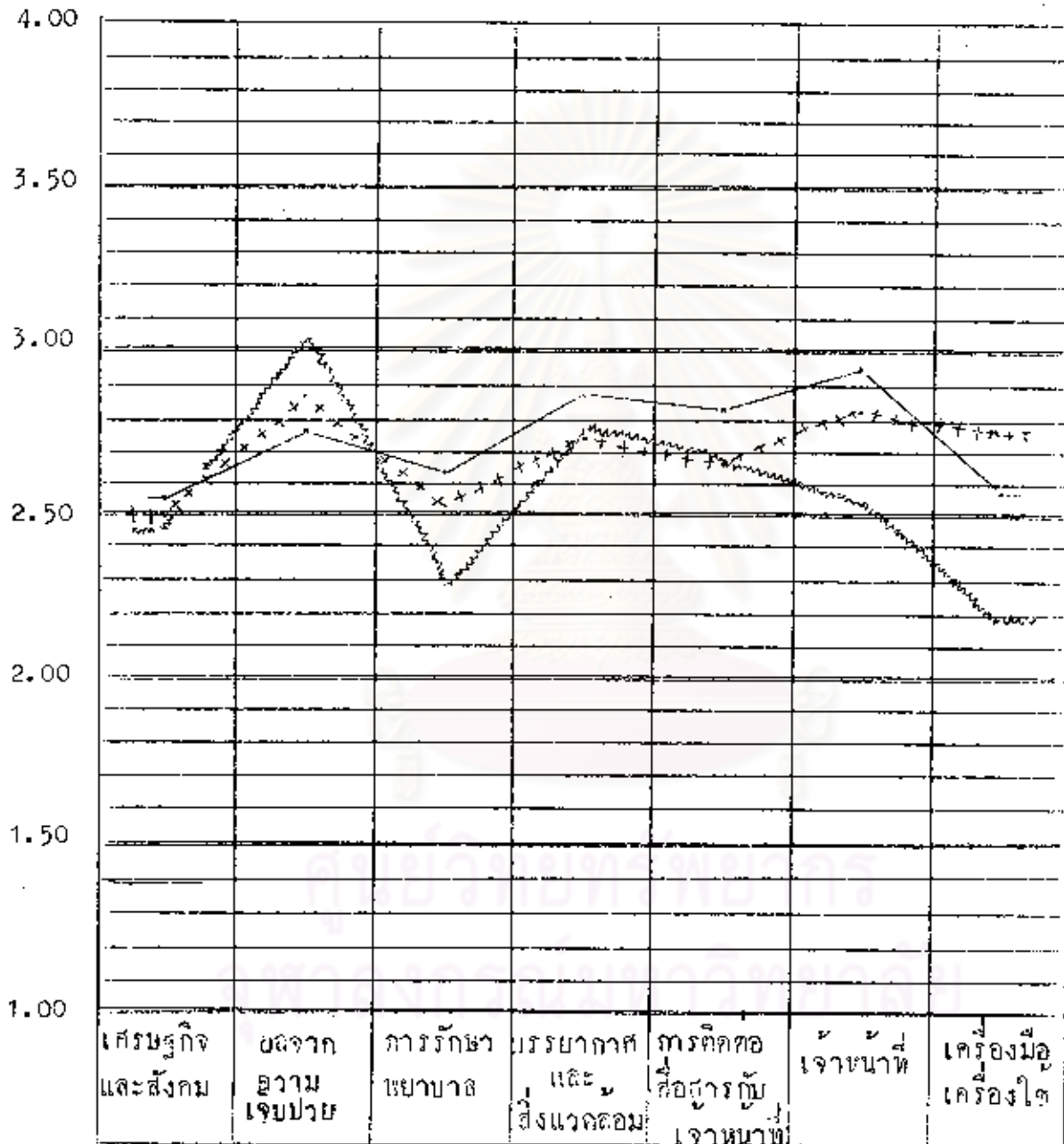
_____ หมายถึง การศึกษาระดับประถมศึกษา 4 และต่ำกว่า
 - - - - - หมายถึง การศึกษาระดับประถมศึกษา 5 - มัธยมศึกษาปีที่ 5
 หมายถึง การศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา

กราฟรูปที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดเป็นรายหมวด
จำแนกตามอายุ

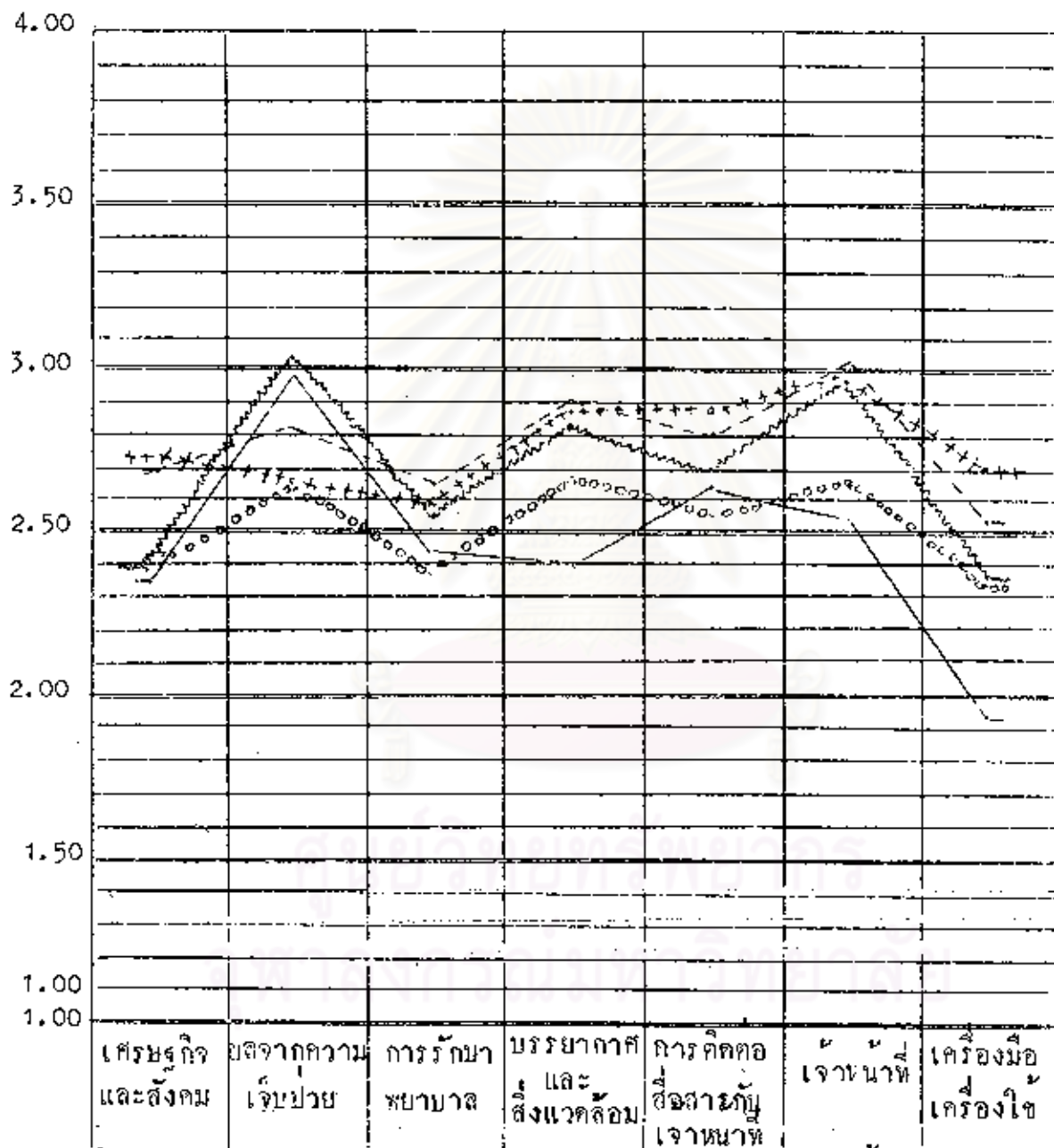
————— หมายถึง อายุ 15 - 25 ปี
 ++ ++ หมายถึง อายุ 26 - 40 ปี
 000000 หมายถึง อายุ 41 - 60 ปี
 ~~~~~~ หมายถึง อายุ 61+ ปี

กราฟรูปที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดเป็นรายหมวด
จำแนกตามสถานภาพการสมรส

— หมายถึง โสด
 ---x--- หมายถึง มีคู่สมรส
 ~~~~~ หมายถึง หย่าร้าง

กราฟรูปที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดเป็นรายหมวด
จำแนกตามความสั่นพ้อง

_____ หมายถึง บิดamarคา 000000 หมายถึง ผู้ดูแลการะ
 - - - - - หมายถึง สามีภรรยา + + + + หมายถึง ผู้อยู่ในอุปการะ
 ~~~~~ หมายถึง บุตร

3. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนักตามระดับการศึกษา

ญาติของผู้ป่วยที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงระดับอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของความเครียดสูงกว่าญาติที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน /คน	$\bar{X}$	S.D.	t
ประถมศึกษาปีที่ 4 และต่ำกว่า	82	129.71	12.24	1.04
ประถมศึกษาปีที่ 5 ถึง อุดมศึกษา	68	131.79	12.17	
รวม	150			

* $P < .05$ ค่า t ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 = 1.96

4. การเปรียบเทียบความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนักตามอายุญาติของผู้ป่วยที่มีอายุระหว่าง 15 -25 ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับความเครียดสูงสุด รองลงมาได้แก่กลุ่มอายุ 26 -40 ปี และญาติที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีระดับความเครียดต่ำที่สุด

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเครียดในญาติจำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ/ปี	กลุ่มที่	จำนวน/ คน	$\bar{X}$	S.D.
15-25	1	52	134.86	10.50
26 -40	2	43	130.62	13.02
41 -60	3	44	127.88	12.13
61 ⁺	4	11	122.00	10.33
รวม		150		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. การวิเคราะห์ความแปรปรวน

ก. การวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนักในกลุ่มอายุต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติที่กลุ่มอายุต่างกัน ซึ่งมีกลุ่มอายุ 15 - 25 ปี อายุ 26 - 40 ปี อายุ 41 - 60 ปี และอายุ 61 ปีขึ้นไป พบว่าค่าเฉลี่ยของความเครียดมีความแตกต่างกันภายในกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในกลุ่มอายุที่ต่างกันทีละคู่ ด้วยวิธีเอส (S-Method) พบว่าค่าเฉลี่ยของความเครียดในกลุ่มอายุ 15 - 25 ปี กับกลุ่มอายุ 41 - 60 ปี และกลุ่มอายุ 15 - 25 ปีกับกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปเท่ากันที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ดูตารางที่ 7 และ 8 ประกอบ

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่อายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS=SS/df	F
ระหว่างกลุ่ม	3	2083.12	694.37	5.05*
ภายในกลุ่ม	146	20148.54	138.00	
รวม	149	22231.66		

* $P < .05$; $F > 2.67$ df 3, 146

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในชาติตามระดับกลุ่มอายุควายวีซีเอส.

กลุ่มที่	ค่าเฉลี่ย	1	2	3	4
		134.86	130.62	127.88	122.00
1	134.86	x	1.02	2.80*	3.62*
2	130.62	x	x	0.39	1.57
3	127.88	x	x	x	0.73

* $P < .05$; $F > 2.67$ df 3, 146

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เปรียบเทียบความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนักตามความสัมพันธ์
กับผู้ป่วย

ญาติซึ่ง เป็นสามีหรือภรรยาของผู้ป่วยมีคะแนนค่าเฉลี่ยของความเครียดสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้ที่อยู่ในอุปการะของผู้ป่วย และบิดามารดา มีคะแนนค่าเฉลี่ยของความเครียดต่ำที่สุด

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเครียดในญาติจำแนกตามความสัมพันธ์กับ
ผู้ป่วย

ความสัมพันธ์ของญาติที่ห่มต่อผู้ป่วย	กลุ่มที่	จำนวน/คน	$\bar{X}$	S.D.
บิดา - มารดา	1	30	120.96	12.75
สามี - ภรรยา	2	30	137.10	8.38
บุตร	3	30	134.40	10.59
ผู้อุปการะผู้ป่วย	4	30	124.53	10.90
ผู้อยู่ในอุปการะผู้ป่วย	5	30	136.30	8.63
รวม		150		

ข. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติผู้ป่วยที่มีอาการหนักภาวะวิตกกังวลและความสัมพันธ์กับผู้ป่วยที่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยในลักษณะที่แตกต่างกัน ถือเป็นนิคามารดา สามี่-ภรรยา บุตร ผู้อุปการะผู้ป่วย และผู้อยู่ในอุปการะของผู้ป่วย ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของความเครียดแตกต่างกันภายในกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียด ระหว่างญาติของผู้ป่วยในลักษณะที่แตกต่างกันที่ละคู่ด้วยวิธี เอส (S -Method) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าเฉลี่ยของความเครียดแตกต่างกันเป็นคู่ ๆ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีดังนี้คือ / กลุ่มที่เป็นนิคามารดากับกลุ่มที่เป็นสามี่-ภรรยา, กลุ่มที่เป็นนิคามารดากับบุตร กลุ่มที่เป็นนิคามารดากับผู้อยู่ในอุปการะ, กลุ่มที่เป็นสามี่ภรยากับผู้อุปการะผู้ป่วย, และกลุ่มผู้อุปการะผู้ป่วยกับผู้อยู่ในอุปการะผู้ป่วย สำหรับกลุ่มบุตรกับกลุ่มผู้อุปการะผู้ป่วยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดูตารางที่ 10 และ 11 ประกอบ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยในลักษณะที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS=SS/df	F
ระหว่างกลุ่ม	4	6563.02	1640.75	15.18**
ภายในกลุ่ม	145	15668.64	108.05	
รวม	149			

* P < .05; F > 2.43

** P < .01; F > 3.44 df 4, 145

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติตามความสัมพันธ์
 ผู้ป่วยด้วยวัณโรค

กลุ่มที่		1	2	3	4	5
	ค่าเฉลี่ย	120.96	137.10	134.40	124.53	136.30
1	120.96	x	16.14**	13.71**	3.57	15.34**
2	137.10	x	x	2.7	12.57**	0.80
3	134.40	x	x	x	9.87*	1.90
4	124.50	x	x	x	x	11.80**

* $P < .05$; $F > 2.43$

** $P < .01$; $F > 3.44$ df 4, 145

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เปรียบเทียบความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนักตามสถานภาพการสมรส

ญาติของผู้ป่วยที่เป็นโสด มีค่าเฉลี่ยของความเครียดสูงกว่าญาติที่สมรสแล้ว และค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติจำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน/คน	X	S.D.	t
โสด	52	134.59	12.23	2.06*
สมรสแล้ว	98	126.57	11.74	
รวม	150			

* $P < .05$ ค่า t ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 = 1.96

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย